

моми, ограбенитѣ и потурчени момчета и момичета.¹⁾ Въ течението на войната за която пишемъ, почти въ всичкитѣ градове българското население е било ограбено, негдѣ станахъ и пожари, другадѣ и кланъега, и обезчестявания, обаче, града Ст. Загора, освѣнъ че всичко това въ съвокупностъ е прегърпѣлъ, нѣ въ него сж извършени и такива варварства, жестокости, свирѣпства, звѣрства, каквито перото би отказало да опише.

Юлий Виккедъ, като се въсхищава отъ побѣдата на турцитѣ и излага, че между Сюлейманъ паша и Реуфъ паша, или все едно между офицеритѣ и солдатитѣ се възбудило общо съревнование за надминавание едни други въ отчаяната борба; че руситѣ предприели твърдо нападение, подобно на стѣна и геройски се били, нѣ немогли да се удържатъ срещу яростния натискъ на фантазиранитѣ солдати, които надминавали тѣхната численностъ; че всякого пространство гдѣго ставало сражението било покрито съ трупове, а най-послѣ казва: „Ст. Загора била обвзета отъ пламъци и като горѣла именно главната улица, турцитѣ немогли да преслѣдватъ побѣденитѣ, на които се удало да зацѣнатъ за Казанлъкъ. До това врѣме, всичко вървѣло добрѣ и азъ (прибавя Юлий Виккедъ) чувствовахъ справедлива радостъ за тѣзи побѣда която спаси Одринъ; нѣ за съжаление, радостта ми се помрачи отъ това, което ми се случи да чуя и видя слѣдъ ней. Азъ несъмъ въ състояние да опиша всичкитѣ ужаси на сцѣната, на които, за мое нещастие съмъ билъ донгдѣ свидѣтель-очевидецъ и сега даже като си припомня за тѣхъ, кръвта ми замръзва въ жилитѣ. На нещастния градъ Ст. Загора налѣтели не човѣци, а като че били нѣкои бѣсни

¹⁾ Положителната цифра на погиналитѣ не е опредѣлена и неможе да се опредѣли; нѣ мнозина отъ Ст. Загорскитѣ граждани увѣрватъ да е имало въ града до 40,000 д. народъ. Като се вземе предъ видъ числото на българското население въ околията, което възлизало на 32,800 д. сжице и на Н.-Загорското отъ 12,000 д. както и половината отъ Чирпанското 7,000 д. и, като се знае че това население било прибрано почти въ града Ст.-Загора, показаната отъ гражданитѣ цифра, вижда се да не е преувеличена. Около 16,000 д. отъ населението считатъ да е избѣгнало къмъ Казанлъкъ; до 10,000 д. закарани въ Одринъ и другадѣ, а около 14,000 д. погинали, отъ които 5 — 6000 д. граждани. Въ Ст.-Загорско били изгорѣни всичкитѣ села, освѣнъ Сейменъ и изгоренитѣ къщи възлизали на 5,800 съ 47 църкви и 75 училища.